

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Invitaziun

23. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

dil trienni 2014/2017

venderdis, ils 16 da zercladur 2017, allas 18.00 uras
ell'aula dalla casa da scola a Sedrun

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dils protocols nr. 21 dils 10 da matg 2017 e nr. 22 dils 31 da matg 2017
3. Orientaziuns
4. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Simon Collenberg

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2014/2017

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 21-2014/17 dils 10 da matg 2017

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 21/2014/17 dils 10 da matg 2017

allas 20.00 uras entochen allas 22.00 uras ell'aula dalla casa da scola a Sedrun

---

Presidi:	Otto Curschellas	
Actuar:	Simon Collenberg	
Dumbravuschs:	Sep Aluis Monn e Severino Solèr	
Presents:	10 cusseglierAs, total 10 votantAs (absolut pli 6)	
Aspectaturs:	6	
Cusseglers:	Armin Albin, Rueras Arno Berther, Surrein Diego Curschellas, Gionda Franco Curschellas, Sedrun Otto Curschellas, Sedrun	Gelgia Deplaz, Dieni Michel Deragisch, Sedrun Christian Gieriet, Sedrun Sep Aluis Monn, Gionda Severino Solèr, Cavorgia
Suprastonza:	Beat Roeschlin, president communal André Schmid, genau Renato Decurtins, genau	Mario Hitz, genau Christian Albin, genau
Cumissiu da gestiu:	Guido Friberg Norbert Vinzens	
Perstgisas:	Toni Monn, cumissiu da gestiu Josi Russi, cusseglier da vischnaunca René Epp, cusseglier da vischnaunca	

Tractandas:

1. Avertura
2. Rendaquens 2016
  - a) Vischnaunca Tujetsch
  - b) Bogn Sedrun
3. Orientaziuns
4. Varia

1. Tractanda   Avertura

La 21avla radunonza dil cussegl da vischnaunca dil trienni 2014/2017 vegn aviarta entras il president Otto Curschellas cun beneventar tuts presents.

Plaid d'introducziun dil president dil cussegl da vischnaunca, Otto Curschellas:

Ella seduta da questa sera vegnin nus a tractar il quen annual. Quel dat onn per onn ina buna survesta sur dil curriu e passau. Als responsabels dalla suprastanza communal lessel jeu far in compliment per il detagliau rapport annual. El ei fetg informativ e dat ina survesta dil vast pensum politic che semova duront in onn ora en nossa vischnaunca.

Danovamein siara il quen annual 2016 cun in grond gudogn. Quei excellent resultat ei segiramein d'attribuir al surpli d'entradas dalla taglia sco era alla buna disciplina tier las expensas. Cun in cashflow da rodund 2.9 milliuns francs ed in gudogn da 281'154.58 francs setracta ei cheu d'ina buna situaziun finanziaria. Ils deivets a liunga vesta ein sereduci per circa dus milliuns francs sin rodund in milliun francs. Deplorablamein vegn ei onn per onn pli grev da contonscher da quels buns resultats. In motiv ei ch'il territori da muntogna stat economicamein sut pressiuin e sbatta gia daditg cun in svilup fleivel e cun l'emigraziun. Il turissem e l'economia da construcziun ein duas petgas impurtontas per las regiuns muntagnardas e quellas sesanflan il mument en ina situaziun da crisa. In element central vegn ad esser ch'ins sto anflar ina nova strategia pil turissem. Per exempel dar dapli peisa sin la stad ed integrar meglier ils possessurs da habitaziuns secundaras. Cun la cuminonza d'interess dils possessurs dallas habitaziuns secundaras ei la vischnaunca da Tujetsch en bien contact e sin buna via. Quei che vegn a fatschentar nus ils proxims onns ei il tscheins d'aua. El ei aunc garantius entochen la fin digl onn 2019 ed il mument sa negin sco las entradas vesan ora silsunter.

Investiziuns ein necessarias sch'ins vul vegnir vinavon. La damonda ei mo nua? El focus vegn segiramein il turissem ad esser. Las duas colligiazions dils territoris da skis, seigi quei sigl Alpsu ni cun Mustér, il Bogn Sedrun e la residenza da seniors vegnan a haver prioritad. Jeu sun perschudius che nus savein mirar cun optimissem e curascha egl avegnir.

Sco davos selubeschel jeu d'engraziar als organs pertuccai pil bien resultat finanziel e surtut per la buna lavur prestada igl onn vargau.

Cun quels plaids arvel jeu la 21avla seduta dil cussegl da vischnaunca dil trienni 2014-2017.

2. Tractanda   Rendaquens 2016

Plaid d'introducziun entras il president communal Beat Roeschlin:

Il quen 2016 muossa cun in cashflow da frs. 2'901'399.73 (gudogn avon las deducziuns dil quen current) in bien resultat (onn vargau: frs. 3'352'790.55). Las investiziuns ch'ei vegnidas fatgas igl onn vargau muntan a frs. 2'737'157.46 (onn vargau frs. 966'624.11). Las investiziuns ha la vischnaunca da Tujetsch consequentamein saviu cuvierer cul cashflow. Ils deivets a liunga vesta ein sereduci per frs. 2'090'000.00 sin frs. 1'090'000.00. Ils mieds liquids muntavan per la fin digl onn 2016 a frs. 4'615'923.73.

Las entradas da taglia ella summa da frs. 5'203'368.45 ein per frs. 1'731'368.45 pli aultas che prognosticau el preventiv 2016 ed en cumparegliaziun cul quen 2015 han ins saviu registrar frs. 524'592.15 dapli entradas. Quellas entradas han cumpensau las entradas dil tscheins d'aua ch'ei per frs. 397'792.15 pli pintgas ch'en cumparegliaziun cul quen 2015. La buna disciplina tier las expensas els secturs scola, administraziun communal, cultura e tier la sandad ha era menau tiel bien resultat.

La facultad netta dalla vischnaunca da Tujetsch ei s'augmentada igl onn 2016 per frs. 161'607.87 sin frs. 10'773'706.34. La facultad netta per habitont (facultad finanziaria – capital jester: diember da habitonts) munta a frs. 7'700.00. Naven digl onn 2018 croda la facultad netta per habitont sin in minus da frs. 4'120.00 el cass che tuttas investiziuns tenor igl actual plan da finanzas vegnan pridas avon.

La prognosa pertuccont las entradas ei plitost negativa. Igl ei da quintar che las entradas da taglias van anavos ils proxims onns. Da quella problematica ein autras vischnauncas denton era pertuccadas. Tiel tscheins d'aua eisi sil fundament dallas discussiuns actualas medemamein da quintar cun ina digren tier las entradas naven digl onn 2020.

Plaid d'introducziun entras il president dalla cumissiun da gestiun, Guido Friberg:

La cumissiun da gestiun ha l'incumbensa da controllar e d'examinar las differentas spartas dall'administraziun e dil menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch. Nossa controlla ha cumpigliau la revisiun dil quen annual dalla vischnaunca da Tujetsch e dil Bogn Sedrun pigl onn 2016.

En ina sesida comunabla cun la suprastonza communal havein nus tractau e discussiunau ils quens. Nies rapport a scret cullas constataziuns ei aschuntaus al quen da vischnaunca el messadi. Nus desistin cheutras da preleger il rapport.

Il quen 2016 se presenta danovamein meglier ch'il preventiv. Nus gratulein sin quei fetg bien siaraqwen. D'ina vart meglieras entradas e da l'autra vart la disciplina d'expensas han menau tier quei bien resultat. Sper las deducziuns ordinarias ha il bien quen lubiu da far deducziuns supplementaras silla facultad administrativa sco era da scaffir novas reservas per projects digl avegnir. La bilanza ei sauna e cuntegn muort ils buns quens dils davos onns era diversas reservas. Quei munta ina buna situaziun actuala ed in levgiament pil futur.

Nus engraziein pil rapport interessant ed informativ sur dallas differentas activitads en vischnaunca.

Las bunas cefras ein mo ina vart e dueien buca tschorventar ni sminuir l'impurtonza ch'ei drova era el futur engaschi, iniziativa, capientscha, mo era stema e respect vicendeivel da mintga convischina e convischin per restar ina vischnaunca atractiva e prospereivla.

Per la finiziun da nies engaschi sco commembers dalla cumissiun da gestiun admettein nus in cordial engraziament alla suprastonza communal, allas ulteriuras autoritads e cumissiuns sco era a tuttas col-luvreras ed a tuts colluvrers dalla vischnaunca Tujetsch per lur engaschi.

Nus sperein che in ni l'auter lai perschuader da surprender quei impurtont ed interessant uffeci.

Nus proponin a Vus d'approbar il quen dalla vischnaunca Tujetsch e dil Bogn Sedrun pigl onn 2016 (cul dretg da referendum) e da dar scarica alla suprastonza communal, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun.

Rendaquens 2016 / Quen current

Discussiun:

Cussegliaer Arno Berther:

Setracta ei tier la posiziun nr. 20.308.11 d'ina nova expensa? Sin tgei fundament sto la vischnaunca da Tujetsch pagar quella contribuziun agl archiv regional? Da tgei contribuziun setracta ei cheu exact?

President communal Beat Roeschlin:

Quei pagament ei reglaus en ina convegn da prestaziun ch'ei vegnida serrada giu denter la vischnaunca da Tujetsch e la Regiun Surselva. Ei setracta cheu d'ina contribuziun pigl archiv regional, nua che plirs documents regional vegnan archivai.

Cussegliera Gelgia Deplaz:

Tier la posiziun nr. 300.318.01 che cuntegn las expensas dalla fiasta digl 1. d'uost eisi veseivel che quellas ein pli aultas ch'en cumparegliaziun cul quen 2015. Tgei ei il motiv per dapli cuosts?

Gerau Mario Hitz:

In motiv per l'augmentaziun dallas expensas ei che la vischnaunca da Tujetsch ha affittau ina tenda per la fiasta naziunala. Ei dat denton aunc auters motivs che han menau tier igl alzament dils cuosts.

Cussegliaer Arno Berther:

Jeu hai ina damonda tiel quen current. Certas cefras ein indicadas cun ina enzenna d'in minus davontier? Tgei munta quei minus exact?

President communal Beat Roeschlin:

Quellas cefras ein resultadas cun slijar si cudischaziuns transitoricas.

Cussegliaer Arno Berther:

Tiel conto 942.424.00 ei ina vendita da terren menziunada? Da tgei parcella setracta ei tier quella vendita?

President communal Beat Roeschlin:

Jeu sai buca dir ordado da tgei parcella ch'ei setracta tier quella vendita. L'administraziun communal sclarescha giu quei e vegn silsuenter ad informar surlunder. (*Sclariment: vendita parcella nr. 797 a signur Baseli Huonder*)

Cussegliera Gelgia Deplaz:

Tgei ei il motiv pigl alzament dils cuosts tier la posiziun nr. 589.365.00 Tgira d'affons (Kita Cadi)?

Gerau Mario Hitz:

Pli biars affons dalla vischnaunca da Tujetsch fan part alla purschida dalla canorta. Ord quei motiv ein las expensas carschidas.

Cussegliaer Severino Solèr:

Jeu hai ina damonda tier las entradas da taglia. Ei il surpli d'entras dalla taglia da menar anavos sil plazzal dall'Alptransit SA. Co vesa la tendenza ora tier las entradas da taglia dallas fatschentas localas, prendan quellas plitost tier ni van talas anavos?

President communal Beat Roeschlin:

Jeu astgel buca haver investa ellas entradas dallas fatschentas localas e tier l'Alptransit SA. Jeu mon denton da quei anora che las grondas entradas da taglia ein segiramein era d'engraziar allas fatschentas localas.

Tiel quen d'investiziun e tiel quen dil Bogn Sedrun dat ei neginas damondas.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca

- a) approbescha unanimamein il quen annual 2016 cun las amortisaziuns supplementaras buca previdas el preventiv ed il rapport da gestiun 2016 dalla vischnaunca da Tujetsch;
- b) approbescha unanimamein il quen annual 2016 ed il rapport da gestiun dil Bogn Sedrun;
- c) dat unanimamein scarica a tuts organs communal.

Quella fatschenta ei suttamessa al referendum facultativ tenor igl artechel 17 lit. a dalla constituziun communal.

3. Tractanda   Orientaziuns

Revisiun dalla constituziun communal:

Cussegliaer Arno Berther:

Jeu hai retschert il pensum d'orientar vus oz davart il stadi dallas lavurs dalla cumissiun per la revisiun dalla constituziun communal. Ella cumissiun fan Beat Roeschlin, president communal, Guido Friberg, president dalla cumissiun da gestiun, Severino Solèr, cussegliaer da vischnaunca, Simon Collenberg, menader center communal ed jeu part.

La cumissiun ei vegnida eligida ils 23 da mars 2016 dil cussegl da vischnaunca cun la finamira d'adattar las structures politicas als basegns dad oz.

Ils 5 d'october 2016 ha la cumissiun orientau il cussegl da vischnaunca per l'emprema gada davart il stadi dallas lavurs. A caschun da quella orientaziun havein nus presentau duas sligiazions per la vischnaunca da Tujetsch. Ina sligiazion preveda ina structura politica cun in cussegl da vischnaunca senza la radunonza da vischnaunca. L'autra sligiazion cumpeglia la radunonza da vischnaunca senza il cussegl da vischnaunca. Domisduas sligiazions cuntegnan per certas fatschentas la votaziun all'urna. In impurtont pensum dalla cumissiun ei d'adattar las competenzas dils gremis al temps d'ozildi. A caschun dalla radunonza dils 5 d'october 2016 havein nus medemamein retschert l'incarica dil cussegl da vischnaunca d'analisar il senn e la necessitad dallas differentas cumissiuns e da prender ils menaschis accessoris sut la lupa.

Silsuenter havein nus cuntinuau culla lavur. Nus havein envidau las cumissiuns ed ils vischinadis ad ina seduta per saver far in maletg sur dallas incumbensas da quels gremis. Ord quels discuors havein nus tratg pliras conclusiuns e skizzau ina emprema sligiazion. La damonda principala che setschenta ei schebein la vischnaunca vul mantener il cussegl da vischnaunca ni la radunonza da vischnaunca.

Avon che semetter vid la lavur da detagl vulein nus orientar il pievel davart las sligiazions a caschun d'ina sera d'informaziun. Leu sa il pievel explicar lur meini tier las sligiazions en ina votaziun consultativa. Silsuenter savein nus elavurar ina sligiazion definitiva sin fundament dil meini dil pievel. La sera d'informaziun ha liug el decuors dil meins settember 2017. Dapli informaziuns suondan igl uost ella Tuatschina.

4. Tractanda   Varia

Negin giavischa il plaid.

Il president Otto Curschellas siara la radunonza.

Actuar:
Simon Collenberg

president:
Otto Curschellas

Remarca:

Il protocol dils 31 da matg 2017 retscheveys vus ils 13 da zercladur 2017. Il protocol ei actualmein aunc en elavuraziun.